

24.7.2019

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: József Drzazgowski lengyel állampolgár által benyújtott, 531 aláírást tartalmazó 1099/2018. számú petíció a Nagy-Lengyelország keleti részén folytatott felszíni szénbányászat által okozott környezeti katasztrófáról

1. A petíció összefoglalása

A petíció benyújtója a Nagy-Lengyelország és Kujávia határán fekvő települések lakosait képviseli, akik több mint tíz éve a régióban folytatott lignitbányászat jelentette környezeti veszélyekre figyelmeztetnek. 2008-ban panasszal fordultak az Európai Bizottsághoz egy nem megfelelően lefolytatott környezeti hatásvizsgálat kapcsán. A lengyel kormány nem tett eleget a környezetvédelmi előírások betartására irányuló felszólításoknak, például a Gopło-tó esetében; az egyik bánya érvényes vízügyi engedély nélkül működik, és az aktív bányák egyre kedvezőtlenebb hatással vannak a környezetre. Romlanak a hidrológiai feltételek, a vízi erőforrások és a vízminőség, emellett pedig a Natura 2000 hálózatba tartozó számos védett terület, valamint a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv által védett számos értékes faj és élőhely került veszélybe. A túlzott lignitkitermelés hatása nem merül ki a szárazságban és a nehézfém-szennyezésben. Ráadásul a közösségi tiltakozások ellenére, valamint a polgárok és a környezet által elszenvedett károk és veszteségek dacára a lignitbányászat továbbra is a lengyel kormány prioritásai közé tartozik, továbbá a központi és helyi hatóságok által bevezetett területfejlesztési programok gyengítik a helyi közösségek szerepét és abbéli képességét, hogy részt vegyenek a régióon belül végzett területfejlesztési és bányászati tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2019. február 26. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól (az eljárási szabályzat 227. cikkének (6) bekezdése szerint) megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2019. július 24.

A Bizottság észrevételei

2008. október 20-án panasz érkezett a Bizottsághoz az élőhelyvédelmi irányelv¹ és a madárvédelmi irányelv² értelmében védett két területre a tomiślawicei külszíni lignitbánya (a továbbiakban: a projekt) által gyakorolt lehetséges jelentős negatív hatásról.

A kiegészítő indokolással ellátott véleményre adott válaszában Lengyelország a numerikus és hidrogeológiai modell megállapításaira reagált.

A lengyel hatóságok szerint a tomiślawicei bánya működése által létrehozott nagyobb depressziós tölcser nem lesz hatással a védett élőhelyek és a Natura 2000 területeken élő fajok élőhelyeinek állapotára. A Jezioro Gopło egy nem áteresztő és félig áteresztő medencében található, amely gyakorlatilag elválasztja a bányászati tevékenységek következtében vízelvezetőknek kitett víztartó rétegektől. A természetes élőhelyek, a növényfajok és a tenyészmadarak megfigyelésének eredménye nem mutatott jelentős változást a Gopło-tó térségében fennálló vízviszonyok, illetve a természetes élőhelyek vagy a fajok élőhelyeinek károsítása tekintetében.

A lengyel hatóságok által szolgáltatott információk és magyarázatok kielégítőek. Ennek alapján, és figyelembe véve a Bizottság számára a mai napon rendelkezésre álló egyéb információkat és tényeket, a Bizottságnak nincs jogalapja további beavatkozásra, és nincs szükség a jogsértési eljárás lefolytatására.

Ennek oka először is az, hogy nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték annak megállapításához, hogy Lengyelország megsértette az élőhelyvédelmi irányelv szerinti kötelezettségeit, különös tekintettel a tomiślawicei bánya által a Natura 2000 területek épségére gyakorolt hatásra.

Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az uniós jog helyes alkalmazásáért elsősorban a tagállamok felelnek. A Bizottság hivatkozni kíván az uniós jog végrehajtásának stratégiai megközelítésére vonatkozó jelenlegi kötelezettségvállalására, amelyet az „Uniós jog: jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén” című közlemény³ tükröz. A közlemény útmutatóként szolgál a Bizottság számára azon ügyek eldöntésében, amelyekkel kapcsolatban a Szerződésekben rögzített mérlegelési jogköre alapján megindítja az eljárást. E megközelítéssel összhangban a Bizottság elvben elfogadja, hogy egyedi esetekben, amennyiben nincs elegendő utalás arra, hogy a gyakorlat széles körben elterjedt, a nemzeti jogszabályok uniós joggal való összhangjának hiányára vagy az uniós jog szisztematikus megsértésére, a nemzeti hatóságok alkalmasabbak az eset értékelésére és megoldások javasolására, amennyiben ezt indokoltnak tartják. 2019 januárjában az önigazgatási

¹ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről, *HL L 206., 1992.7.22., 7–50. o.*

² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről, *HL L 20., 2010.1.26., 7–25. o.*

³ C/2016/8600.

fellebbviteli szerv elutasította a vitatott környezetvédelmi határozat megsemmisítését. A feleknek jogukban állt az ügy újraértékelését kérni. A Bizottság nem rendelkezik információval arra vonatkozóan, hogy éltek-e e jogukkal.

Következtetés

Mivel a súlyos problémát, amelynek alapján a jogsértést kezdeményezték, mára megoldották, a Bizottság 2019. április 11-én lezárta ezt a kötelezettségszegési eljárást. A petíció benyújtója, aki egyben a panasztevő is, tájékoztatást kapott a jogsértési eljárásról, és arra biztatták, hogy nemzeti szinten kérjen igazságügyi vagy közigazgatási felülvizsgálatot.